

ETKİN BİR KAMU DİPLOMASİSİ ÖRNEĞİ OLARAK DÜNYA ETNOSPOR KONFEDERASYONU

NECMEDDİN BİLAL ERDOĞAN

Spor, kaynağını bizatihi insanın kendi varoluşundan alması yönüyle kişilerin ve toplumların hem bedenlerine hem de ruhlarına nüfuz eden en kadim ve sistematik olgulardandır. İnsanların kendi cinslerine veya doğa şartlarına karşı geliştirdiği mücadelelerinden temellenen spor, zihinsel ve fiziksel becerilerimizin sınırlarını sürekli daha üst noktalara taşımaktadır. Dieter Voigt'in "Spor Sosyolojisi" eserinde "Spor, bedende bilinçli bir tasarrufun belirli bir biçimidir" şeklinde ifade ettiği gibi; akli melekelerin, bedensel faaliyetler üzerindeki kontrolünün eşsiz şekilde ortaya çıktığı bir etkinlik biçimidir. İnsan zihninin bedeniyle olan harmonisini kusursuzlaştırma çabası, zamanla tabii ki bireysel sınırlarda kalmayacak ve derin toplumsal etkileşimlere kapı açarak önemli sosyolojik fonksiyonlar icra edecektir.

M.Ö. 8. Yüzyılda inanç temelli olarak yükselen olimpiyatlar, bütünleştirici ve kapsayıcı bir veçheye bürünmüştür. Büyük meydanlarda soyluların katılımıyla icra edilen spor, oyun, yarış ve gösteriler; toplumsallaşma motivasyonunu besleyen temel

ritüeller olma özelliğine sahiptir. Merkezlerde gerçekleştirilen sportif etkinliklere çevre bölgelerden, kolonilerden hatta farklı toplumlardan katılımların olması, sporun kazanma-kaybetme, rekabet gibi motivasyonlara ek olarak amaç birliği, iş birliği, dayanışma gibi erdemleri de bünyesinde barındığını bize işaret etmektedir. Eski Türklerde de spor son derece önemli bir yere sahiptir; zira zorlu hayat şartlarına uyum sağlamanın şart olduğu göçebe boylarda spor, bir toplumun varoluş mücadelesinin somutlaşmış hali olarak kendini göstermiştir. Ayrıca Türk tarihinde ve anlatılarında sıkça rastlanan şölenlerde sergilenen sportif gösteri ve oyunlar halkın büyük teveccühünü kazanmıştır. Bu yanıyla da spor hem hayatın içerisinde sosyal bir toplanma noktası hem de tören değeri taşıyan kültürel bir miras unsuru olagelmıştır. Dünyanın her yerinde, kolektif aklın ve kültürler arası dayanışmanın gelişimi için sporu vazgeçilmez bir unsur olarak gören toplumlar, farklı coğrafi şartlarda ürettiği spor ve oyunları bu amaca binaen yaşatmıştır.

Modern dönemde gerçekleşen felsefi ve politik değişimlerin zemin hazırladığı küreselleşme düşüncesi, doğal yollarla gerçekleşen kültürel etkileşimi daha farklı bir noktaya taşı mıştır. Nitekim hegemonik glerin önceleri smrgeleştirmeyle icbar ettiği kültür; sonraki dönemlerde daha yumuşak bir tavra bürünerek kitle iletişim araçları vasıtasıyla topluluklara empoze edilmeye başlanmıştır. Bununla birlikte, uluslararası örgütlerin ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının kurulmasıyla da devletler ve toplumlar arasında yakınlaşma sağlanmıştır. Bu yakınlaşma, uluslararası iletişim ağlarının genişlemesi ve yaygınlaşmasına da bağlı olarak farklı coğrafyalardaki kültürel kodların geçişini çok daha kolay hale getirmiştir. Bu sebeple de bir toplumun edindiği bilgi, inanç, hukuk, ahlak, sanat, tre vb. tüm pratiklerin toplamı olarak ele alınabilecek olan “kültür” kavramı; devletlerin bir diğerine ihraç etmek ya da uluslararası etkinliğini ve diplomatik

süreçlerini olumlu yönde etkilemek hedefleri için kullandığı bir enstrüman haline gelmiştir. Bu şekliyle etkin bir kültürel diplomasi alanı olan “kamu diplomasisi” kavramı da bir devletin uluslararası ilişkilerde kendi milletinin kültürel değerlerini, ideallerini ve inançlarını, diğer devletlerle olan etkileşimlerini ve milletinin itibarını iyileştirme çabalarının tümünü ifade eder. Elbette bu çabalar, arka planında menfi ve müsbet amaçları taşıyabilmektedir. Öyle ki; diğer toplumların kültürleri üzerinde hegemonya inşa etmek ya da baskı kurmak isteyen menfaat gruplarınca da bu diplomatik faaliyetler tercih edilmektedir. Öte yandan, kültürlere barışıl ve insani şartlarda bir araya gelme imknı veren kamu diplomasisi, her toplumun yerel değerlerini uluslararası arenada sergilemesi maksadıyla da etkili bir biçimde kullanılabilir.

Bugün devletlerin politik yönlerinin yanında kültürel birer aktör de olduklarını kabul edersek, kamu diplomasisinin yumuşak bir güç olarak küresel barış ve dayanışma amaçlarına matuf biçimde ele alınabileceğini söylemek de mümkün olacaktır. Özellikle çağdaş dönemde gittikçe daha fazla üzerine çalışılan ve yayın yapılan alanlardan birisi olan spor sosyolojisi; ulusal ve uluslararası organizasyonlarda devletlerin ve toplumların bir araya gelerek ortaya koydukları temsiliyet bağlarını ve evrensel üst dilin toplumsal yapısını incelemektedir. Yukarıda ortaya konulan mevcut durum içerisinde Dünya Etnospor Konfederasyonunun faaliyetleri de kamu diplomasisi ve spor sosyolojisi düzleminde ayrıca ve önemle değerlendirilmelidir.

Dünya Etnospor Konfederasyonu'nun amaçları ve faaliyet sahası, özel ve genel bağlamda ayrı ayrı değerlendirilebilir. Bu iki farklı bağlam, çift yönlü bir iletişim ve etkileşim sahası sunmanın yanı sıra uzun vadede sürdürülebilirlik için de önem arz eden özellikler taşımaktadır.

Özel bağlamda değerlendirilecek olursa; Dünya Etnospor Konfederasyonunun uluslararası arenada gerçekleştirdiği faaliyetler, jeopolitik önemi günden güne yükselen bir bölgesel güç olan Türkiye Cumhuriyeti'nin titizlikle izlediği stratejiler açısından son derece önem arz etmektedir. Bu faaliyetlerin çok sayıda ülkeden temsilcilerin bulunduğu bir "konfederasyon" yani bir çatı kuruluş altında Türkiye merkezli olarak gerçekleştirilmesi, devletimizin bölgedeki ideallerini tamamlar ve bu ideal doğrultusundaki gayretlerini destekler niteliktedir. Çeşitli devletlerle liderlik ve bakanlık düzeylerinde iletişim kuran Dünya Etnospor Konfederasyonu, ilave olarak bürokratlar, diplomatlar ve üst düzey devlet görevlilerini de bir araya getirmektedir. Dünya Etnospor Konfederasyonu, düzenlediği festival, forum vb. etkinliklerde birçok devlet lideri, devlet bakanları ve bürokratları bir araya getirmiş; geleneksel spor ve oyunlar zemininde buluşan dost devletlerin temsilcileri arasında ortak bir bağlantı noktası ve etkin bir dayanışma mahfili tesis edilmesine katkıda bulunmuştur.

Konfederasyonumuz, merkezi Türkiye’de bulunan bir “uluslararası sivil toplum kuruluşu” olarak sürdürdüğü faaliyetleriyle, toplumlar ve kültürler arasında dostane ilişkiler geliştirilmesi adına oldukça stratejik bir konumda bulunmaktadır. Kamu diplomasisi ve kültürel diplomasi sahasında devletlerden ziyade sivil toplum kuruluşlarının fail aktör olarak bulunmaları, yürütülen süreçlerin salt bir propaganda faaliyetine dönüşmemesi açısından daha olumlu karşılanan ve makbul görülen bir durumdur. Bu kabule binaen Dünya Etnospor Konfederasyonu, içinde çok sayıda kültür kodunun da bulunduğu geleneksel spor ve oyunlar, yerel mutfaklar, sanat dalları ve etnik müzikler etrafında uluslararası faaliyet gösteren dünya çapında pek çok kuruluşu bir araya getirmeye devam etmektedir.

Genel bağlama gelindiğinde; Dünya Etnospor Konfederasyonunun dışa dönük faaliyetlerinin kültürel diplomasi tarafına tekabül eden yönü üzerinde de

durmak gerekecektir. Çığ gibi büyüyen küreselleşme, uluslararası iletişim ve etkileşimi arttırmış olsa da diğer taraftan tek tipleşmiş toplumların ortaya çıkmasına ve yaygın popüler kültürler vasıtasıyla toplumların benlik kaybına da sebebiyet vermiştir. Her kültürün kendi içerisinde bir özne olarak değerini ve sahip olduğu yaşama hakkını gözetmek bilinciyle hareket eden Dünya Etnospor Konfederasyonu, her sene Türkiye’de organize edilen “Etnospor Kültür Festivali”, çeşitli ülkelerde icra edilen “Etnospor Forumu” ve Dünya Etnospor Konfederasyonuna bağlı üye federasyonların ülkelerinde gerçekleşen çeşitli etkinlikler aracılığıyla kültürlerin sürdürülebilir ve nesiller arasında aktarılabilir olmasını amaçlamaktadır. Bu misyon doğrultusunda adeta bir kültür hamisi pozisyonunda gerçekleştirilen faaliyetler, ileriye yönelik gerek Türkiye gerekse bütün dünya adına ümit vaat edici gelişmeler doğurmaktadır.

Devlet ile toplum arasında bir çeşit kamusal vazife de yüklenmiş olan sivil toplum kuruluşlarının, bu vazifeleri doğrultusunda sürdürdükleri faaliyetler yalnızca devletler düzeyinde kalmamakta; aynı zamanda bu devletlerin idaresindeki toplumların da dayanışma ve kültürel yakınlaşma çalışmalarına dahil edilmesini amaçlamaktadır. Dünya Etnospor Konfederasyonu da organize ettiği festival ve etkinliklerde bu durumu önceleyerek kamu diplomasisinin anahtar kavramı olan “yumuşak güç” politikasına katkıda bulunmaktadır. Sivil olmanın getirdiği dinamizm, esneklik ve tarafsızlık; kurumsal tecrübe ve uluslararası bürokratik destekle birleştiğinde, Konfederasyonumuzu sahip olduğu değerler çerçevesinden çıkmadan modern çağın gerekliliklerini yerine getirebilecek bir yapı hüviyetine kavuşturmaktadır.

Günümüzde modern sporların büyük ölçüde maddi kazanımları öncelediği göz ardı edilemez bir gerçektir. Yoğun olarak maddi çıkarların ve menfaat gruplarının etkisi altında kalan modern sporlar, çatışmayı tetiklemekte ve gerek ulusal gerek uluslararası alanda

yer yer düşmanlığa dahi neden olmaktadır. Geleneksel spor ve oyunların yapısal özellikleri ise insan-çevre-kültür denkleminde barış ve dayanışmayı destekleyecek niteliktedir. Başta da bahsedildiği üzere, ruhunu insanın canlı ve sosyal bir varlık oluşundan ve bu varlığını devam ettirme mücadelesinden edinmiş olan geleneksel spor ve oyunların; hasılat, bahis, şike, doping gibi vahşi maddeci yaklaşımların ürünlerinden azade tutularak nesilden nesle yaşatılmaya devam edilmesi, doğrudan insanlık için yapılan büyük bir hizmet olarak görülmelidir. Bu hizmet çabasına dahil olan her bir fert, her bir federasyon ve her bir millet, gelecek nesillere temiz ve insani bir miras bırakmış olmanın onurunun yaşama imkanına da sahip olacaktır. Böylesi bir amaç birliği “kamu diplomasisi” ve “kültürel diplomasi” açısından hem altın değerinde bir hareket noktası hem de aynı değerde bir sonuç noktası olarak düşünülebilecektir. Bahsi geçen değer ve unsurların Türkiye özelinde etkinlik kazanarak yaygınlaşması da ayrıca ülke bazındaki kamu diplomasmızı olumlu manada etkileyecektir.

Yaşadığımız toplumları ileriye daha güçlü adımlarla taşıyacak olan değerler arasında spor, kültür, gelenek ve sanat gibi kâdim miraslar özel bir yer tutar. Bu kavramların altında bulunan yitirilmiş değerleri geri kazanmak, daha sonra hayatın bizatihi içerisinde yer alan değerleri koruyarak geleceğe taşımak insanlık adına oldukça önem taşımaktadır. Çokça bahsedildiği üzere, kültürlerin her biri kendi içerisinde eşsiz değerler taşır. Bir kültür, diğer kültürleri yok saymak, dönüştürmek ve kendini üstün görmek suretiyle varlığını sürdüremez. Kültürün ortadan kaldıran değil, var eden, inşa eden ve davet eden bir misyonu vardır. Her toplumun kültürü oldukça değerlidir ve daima saygıyı hak eder. Geleneksel spor ve oyunlara da bu düsturlarla yaklaşılmalıdır. Dünyanın dört bir köşesinde 7'den 77'ye yaşatılmakta olan sayısız spor ve oyun, insanlığın ortak mirası olarak görülmeli; en popüler olanlarından hâlen keşfedilmeyi bekleyenlere kadar hepsi "etnospor" kültürünün renkleri olarak bu zenginliğin içerisine dahil edilerek yaşatılmalıdır. Bu minvalde Türk milletinin tarihsel vizyon ve misyonuna

uygun olarak bir hoşgörü ilişkisi geliştirmek ve her toplumun kendi kültürel kodlarıyla konuşabildiği bir üst dil inşa etmek de Dünya Etnospor Konfederasyonunun başlıca amaçlarındandır.

Sonuç olarak; Dünya Etnospor Konfederasyonu'nca organize edilen ve yürütülen "Etnospor Kültür Festivali", "Etnospor Forumu", "Geleneksel Sporlar Ansiklopedisi", "Dünya Etnospor Konfederasyonu Doktora Bursları" ve daha pek çok faaliyet, özel ve genel bağlamda Konfederasyon üyelerinin bağlı bulunduğu başta Türkiye olmak üzere bütün devletlerin kamu ve kültür diplomasisi için büyük katkılar sağlamaktadır.

Dünya Etnospor Konfederasyonu, yerel halklar nezdinde hâlâ karşılığı olan veya unutulmaya yüz tutmuş olan sporların bütün insanlık için yeniden gündem olabilmesi ve bu çabaların devam etmesi adına elinden geleni yapma yükümlüğünü taşımaktadır. Medeniyetimizin tarihsel misyonunu bu kulvarda devam ettirerek yükümlü olduğumuz sorumlulukları yerine getirebilmek temennisiyle...

**NECMEDDİN
BİLAL
ERDOĞAN**
DÜNYA ETNOSPOR
KONFEDERASYONU BAŞKANI